

KOSOVO SPECIALIST CHAMBERS
DHOMAT E SPECIALIZUARA TË KOSOVËS
SPECIJALIZOVANA VEĆA KOSOVA

Predmet: KSC-BC-2020-05
Tužilac protiv Saljiha Mustafe

Rešava: **Pretresni panel I**
sudija Mapi Veldt-Folja, predsedavajući sudija
sudija Roland Dekers
sudija Žilber Biti
sudija Vladimir Mikula, rezervni sudija

Sekretar: Fidelma Donlon

Datum: 25. maj 2021.

Jezik: engleski

Stepen tajnosti: javno

Četvrta odluka o preispitivanju mere pritvora

Specijalizovani tužilac
Džek Smit

Branilac optuženog
Julijus von Bone

Zastupnik žrtava
Ani Pjus

PRETRESNI PANEL I (u daljem tekstu: panel),¹ donosi sledeću odluku.

I. TOK POSTUPKA

1. Dana 23. novembra 2020², 25. januara 2021.³ i 25. marta 2021,⁴ sudija za prethodni postupak doneo je „Odluku o preispitivanju pritvora“, „Drugu odluku o preispitivanju pritvora“ i „Treću odluku o preispitivanju pritvoru“ (u daljem tekstu: treće preispitivanje pritvora) kojima je naložio produžetak pritvora Saljiha Mustafe (u daljem tekstu: g. Mustafa ili optuženi). Prilikom trećeg preispitivanja pritvora, sudija za prethodni postupak naložio je odbrani i Specijalizovanom tužilaštvu (u daljem tekstu: tužilaštvo) da se do utorka, 11. maja 2021, odnosno ponedeljka, 17. maja 2021. pismenim putem izjasne o tome da li još uvek postoje razlozi za produžetak pritvora optuženom.⁵
2. Odbrana je podnela izjašnjenje 11. maja 2021.⁶
3. Tužilaštvo je podnelo izjašnjenje 17. maja 2021.⁷

II. IZJAŠNJENJA STRANA U POSTUPKU

4. Odbrana tvrdi da g. Mustafa treba da bude pušten iz pritvora i da panel, ukoliko zaključi da je to potrebno, može da odredi uslove za njegovo puštanje na slobodu koje

¹ KSC-BC-2020-05, F00114, predsednik, *Odluka o raspoređivanju sudija u pretresni panel I*, 5. maj 2021, javno.

² KSC-BC-2020-05, F00052, sudija za prethodni postupak, *Odluka o preispitivanju pritvora*, 23. novembar 2020, javno.

³ KSC-BC-2020-05, F00068, sudija za prethodni postupak, *Druga odluka o preispitivanju pritvora* (u daljem tekstu: drugo preispitivanje pritvora), 25. januar 2021, javno.

⁴ KSC-BC-2020-05, F00097, sudija za prethodni postupak, *Treća odluka o preispitivanju pritvora* (u daljem tekstu: treće preispitivanje pritvora), 25. mart 2021, javno.

⁵ Treće preispitivanje pritvora, stav 31(b)-(c).

⁶ KSC-BC-2020-05, F00120, odbrana, *Izjašnjenje odbrane o preispitivanju pritvora optuženog* (u daljem tekstu: izjašnjenje odbrane), 11. maj 2021, javno.

⁷ KSC-BC-2020-05, F00122, Specijalizovano tužilaštvo, *Odgovor tužilaštva na četvrto preispitivanje pritvora* (u daljem tekstu: izjašnjenje tužilaštva), 17. maj 2021, javno.

smatra neophodnim i odgovarajućim. U tom cilju, odbrana je iznela sledeće argumente. Ne postoji opasnost od bekstva g. Mustafe s obzirom: (i) da se njegov društveni, ekonomski i porodični život odvija na Kosovu (ii) da nije kažnjavan; (iii) da u poslednjih 20 godina skoro nikad nije napuštao Kosovo; (iv) da nikada nije predstavljao opasnost ni za koga; (v) da je sarađivao s tužilaštvom kad se to od njega tražilo, i (vi) da želi da se odbrani na sudu, pa prema tome nema nameru da beži.⁸ Pretpostavka da postoji opasnost da bi g. Mustafa mogao pokušati da pobegne nije potkrepljena činjenicama.⁹ U tom smislu, ranije navedeni faktori rizika ne ukazuju na to da postoji opasnost da će g. Mustafa pobeći.¹⁰ Konkretnije, činjenica da je optuženi, kako odmiče postupak, sve bolje upoznat sa optužbama i dokazima ne može se uzeti protiv njega kao faktor rizika, pošto svako optuženo lice mora biti upoznato sa optužbama. Zatim, način na koji se predmet odvija ne zavisi od optuženog već o tome odlučuje sud.¹¹ Ranije osude izrečene višim starešinama Operativne zone Lab ne mogu predstavljati podstrek g. Mustafi na bekstvo jer on sam nikada nije bio viši starešina.¹² Isto tako, navodne veze sa obaveštajnim službama Kosova i mogućnost putovanja u određene zemlje bez vize, čak i ako se pretpostavi da se mogu smatrati faktorom rizika, mogu se otkloniti nametanjem određenih uslova.¹³ Odbrana takođe tvrdi da panel treba da oceni da li su opasnosti iz člana 41(6)(b)(i)-(ii) Zakona o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu (u daljem tekstu: Zakon) realne ili samo pretpostavljene, a da dokazi koje je tužilaštvo iznelo u vezi sa opasnošću iz člana 41(6)(b)(iii) Zakona nijednom nisu ispitani.¹⁴ I na kraju, odbrana ponavlja argumente iz svojih prethodnih izjašnjenja da je moguće postaviti određene

⁸ Izjašnjenje odbrane, stavovi 5-13.

⁹ Izjašnjenje odbrane, stav 21.

¹⁰ Izjašnjenje odbrane, stav 14.

¹¹ Izjašnjenje odbrane, stavovi 15, 19.

¹² Izjašnjenje odbrane, stav 16.

¹³ Izjašnjenje odbrane, stavovi 17-18.

¹⁴ Izjašnjenje odbrane, stavovi 26-27.

uslove, kojih bi se optuženi pridržavao, kako bi se otklonile opasnosti koje panel eventualno ustanovi.¹⁵

5. Tužilaštvo tvrdi da se ranije utvrđene okolnosti zbog kojih je pritvor bio opravdan nisu promenile pa je stoga produžetak pritvora g. Mustafe i dalje neophodan.¹⁶ Konkretno, tužilaštvo tvrdi da je zaključak da postoji dobro utemeljena sumnja da je optuženi izvršio krivična dela za koja se tereti bio zasnovan na detaljnoj oceni prpratnog materijala koji je tužilaštvo podnelo u skladu s pravilom 86(3) Pravilnika o postupku i dokazima pred Specijalizovanim većima Kosova (u daljem tekstu: Pravilnik).¹⁷ Što se tiče opasnosti od bekstva, tužilaštvo tvrdi da su ranije utvrđeni faktori rizika bili objektivno ocenjeni, suprotno tvrdnji odbrane, i da su se povećali s obzirom na predstojeći početak suđenja, što bi mogao biti podstrek na bekstvo, ukoliko bi optuženi bio pušten na slobodu.¹⁸

6. U pogledu opasnosti od vršenja pritiska na svedoke i žrtve, tužilaštvo tvrdi da ona ne samo da i dalje postoji već se povećala s obzirom da će optuženom uskoro biti obelodanjen identitet svedokâ, tačnije 30 dana pre početka njihovog svedočenja.¹⁹ U pogledu opasnosti od izvršenja novih krivičnih dela, tužilaštvo tvrdi da raniji faktori rizika nisu nestali i da su faktori koji ukazuju na opasnost od ometanja postupka iz člana 41(6)(b)(ii) Zakona relevantni i za procenu ove opasnosti.²⁰ Tužilaštvo takođe tvrdi da se opasnosti koje potiču od optuženog mogu efikasno kontrolisati samo u pritvorskom objektu Specijalizovanih veća (u daljem tekstu: Specijalizovana veća), naročito u ovoj fazi postupka, kada će identitet ključnih svedoka tužilaštva uskoro biti obelodanjen g. Mustafi.²¹ I na kraju, s obzirom da suđenje treba da počne i da strane u postupku nameravaju da pozovu ograničen broj svedoka, tužilaštvo tvrdi da nema

¹⁵ Izjašnjenje odbrane, stav 28.

¹⁶ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 3-4.

¹⁷ Izjašnjenje tužilaštva, stav 5.

¹⁸ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 6-8.

¹⁹ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 9-10.

²⁰ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 11-12.

²¹ Izjašnjenje tužilaštva, stav 13.

izgleda da će pritvor trajati neopravdano dugo, što je u potpunosti u skladu s članom 41(5) Zakona.²²

III. MERODAVNO PRAVO

7. Prema članu 3(2) Zakona, Specijalizovana veća sude i postupaju u skladu sa: (a) Ustavom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav); (b) Zakonom kao *lex specialis*; (c) drugim odredbama zakona Kosova koje su izričito sadržane i primenjene u Zakonu; (d) međunarodnim običajnim pravom, i (e) međunarodnim pravom ljudskih prava kojim su uspostavljeni standardi krivičnog pravosuđa, uključujući Evropsku konvenciju o ljudskim pravima i osnovnim slobodama (u daljem tekstu: EKLjP) i Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, koji imaju primat u odnosu na domaće zakone na osnovu člana 22 Ustava.

8. Prema članu 29 Ustava, pravo na slobodu i sigurnost se garantuje svima i niko ne može biti lišen slobode izuzev u slučajevima predviđenim zakonom i na osnovu odluke nadležnog suda. Svako lišavanje slobode mora biti u skladu sa osnovnim ciljem zaštite pojedinca od samovolje.²³

9. Prema članu 53 Ustava, ljudska prava i osnovne slobode garantovane Ustavom tumače se u skladu sa odlukama Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLjP).²⁴

10. Članom 41(10) Zakona i pravilom 57(2) Pravilnika predviđeno je da, sve do pravosnažnosti presude ili do puštanja na slobodu, po isteku dva (2) meseca od poslednje odluke o sudskom pritvoru, panel ispituje da li i dalje postoje razlozi za

²² Izjašnjenje tužilaštva, stav 14.

²³ KSC-CC-PR-2017-01, F00004, Specijalizovano veće Ustavnog suda, *Odluka po zahtevu za ocenu ustavnosti Pravilnika o postupku i dokazima usvojenog na plenarnoj sednici 17. marta 2017. prosleđenog Specijalizovanom veću Ustavnog suda u skladu sa članom (19)5 Zakona br. 05/L-053 o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu* (u daljem tekstu: odluka veća Ustavnog suda od 26. aprila 2017), 26. april 2017, javno, stav 111.

²⁴ V. KSC-CC-2020-09, F00006, Specijalizovano veće Ustavnog suda, *Odluka po zahtevu za ocenu ustavnosti izmena i dopuna Pravilnika o postupku i dokazima usvojenih na plenarnoj sednici 29. i 30. aprila 2020.* (u daljem tekstu: odluka veća Ustavnog suda od 22. maja 2020), 22. maj 2020, javno, napomene iz stava 16.

pritor, odnosno: (i) da li postoji osnovana sumnja iz člana 41(6)(a) Zakona da je lice izvršilo jedno ili više krivičnih dela za koja se tereti, i (ii) da li postoje jasni osnovi da se smatra da je ispunjen bilo koji uslov iz člana 41(6)(b) Zakona. Na osnovu takvog ispitivanja, panel donosi odluku o produžetku ili ukidanju pritvora.

11. Član 41(12) Zakona predviđa da pored pritvora mogu biti naložene sledeće mere kako bi se obezbedilo prisustvo optuženog na suđenju, sprečilo izvršenje novih krivičnih dela ili obezbedilo neometano vođenje krivičnog postupka: sudski poziv, hapšenje, puštanje uz kauciju, kućni pritvor, obećanje [optuženog] da neće napuštati mesto boravka, zabrana približavanja određenim mestima ili licima, javljanje u stanicu policije ili drugo mesto i obavezno pohađanje popravnih programa.

12. Pretresni panel napominje da u Krivičnom zakoniku Kosova (u daljem tekstu: Zakon br. 04/L-123 ili KZKK) postoje detaljne odredbe i o tom pitanju, što panelu može biti od koristi za tumačenje Pravilnika, kako je predviđeno pravilom 4(1) Pravilnika.

IV. ANALIZA

13. Panel najpre ističe da je pretpostavka nevinosti iz člana 31(5) Ustava, člana 21(3) Zakona i člana 6(2) EKLjP, polazno stanovište za ocenu produženja mere pritvora.²⁵ Pritvor se, dakle, ne može olako produžavati i optuženo lice treba da bude pušteno ako se njegov dalji pritvor više ne može smatrati opravdanom merom.²⁶

²⁵ KSC-BC-2020-06, IA004/F00005/RED, *Javna redigovana verzija odluke o žalbi Hašima Tačija na odluku o privremenom puštanju na slobodu* (u daljem tekstu: drugostepena odluka o Tačijevoj privremenom puštanju na slobodu), 30. april 2021, stav 17.

²⁶ ESLjP, *Buzadji v. The Republic of Moldavia*, no. 23755/07, [Judgment](#) (u daljem tekstu: *Buzadji protiv Republike Moldavije*), 5. jul 2016, stav 90.

A. OSNOVANA SUMNJA

14. U pogledu minimalnog kriterijuma za produženje pritvora, član 41(6)(a) Zakona postavlja kao preduslov²⁷ postojanje osnovane sumnje da je izvršeno krivično delo iz nadležnosti Specijalizovanih veća.²⁸ U tom smislu, panel napominje da je samom odlukom sudije za prethodni postupak o potvrđivanju optužnice protiv g. Mustafe²⁹ uslov iz člana 41(6)(a) Zakona ispunjen i potvrđen od strane nezavisne sudske vlasti nakon analize dokaza koje je podnelo tužilaštvo.³⁰ Panel smatra da će se ocena dokaza kojima se potkrepljuju optužbe vršiti na suđenju, kada će se o krivici ili nevinosti g. Mustafe odlučivati na osnovu dokaza iznetih pred panelom.³¹ Panel konstatuje da odbrana nije iznela nijedan konkretan argument u prilog svojoj tvrdnji da više ne postoji osnovana sumnja protiv optuženog, osim što uopšteno tvrdi da „[s]ud nije ozbiljno razmotrio suštinsku vrednost dokaza”.³² Isto tako, panel ne vidi osnov za zaključak da je potvrđena optužnica protiv g. Mustafe bila neispravna ili manjkava u tolikoj meri da minimalni uslov osnovane sumnje više nije zadovoljen. Zbog toga panel smatra da su uslovi iz člana 41(6)(a) Zakona i dalje ispunjeni.

²⁷ [Buzadji v. The Republic of Moldavia](#), stav 87.

²⁸ Prema ZKPK, minimalni uslov za dokazivanje postojanja “osnovane sumnje” definiše se kao “saznanje informacije koja bi zadovoljila objektivnog posmatrača da se krivično delo desilo, [da je u toku] ili [da] postoji velika verovatnoća da će se [...] desiti i da je dotično lice više nego verovatno izvršilo [to] krivično delo”, drugo preispitivanje pritvora, stav 14. V. takođe član 5(1)(c) EKLjP, prema tumačenju Evropskog suda za ljudska prava, *Fox, Campbell and Hartley v. United Kingdom*, no. 12244/86; 12245/86; 12383/86, [Judgment](#), 30. avgust 1990, stav 32; *K.-F. v. Germany*, no. 144/1996/765/962, [Judgment](#), 27. novembar 1997, stav 57; *Labita v. Italy*, no. 26772/95, [Judgment](#), 6. april 2000, stav 155; *Berktaş v. Turkey*, no. 22493/93, [Judgment](#), 1. mart 2001, stav 199; *O’Hara v. United Kingdom*, no. 37555/97, [Judgment](#), 16. oktobar 2001, stav 34.

²⁹ KSC-BC-2020-05, F00008/RED, sudija za prethodni postupak, *Javna redigovana verzija odluke o potvrđivanju optužnice protiv Saljiha Mustafe*, 5. oktobar 2020, javno, stav 163(a).

³⁰ KSC-BC-2020-05, F00009/A01/RED, sudija za prethodni postupak, *Javna redigovana verzija naloga za hapšenje g. Saljiha Mustafe*, 12. jun 2020, javno, stav 1; F00009/RED, sudija za prethodni postupak, *Javna redigovana verzija zahteva za izdavanje naloga za hapšenje i naloga za dovođenje*, 12. jun 2020, javno, stav 18.

³¹ Treće preispitivanje pritvora, stav 12.

³² Izjašnjenje odbrane, stav 20.

B. NEOPHODNOST PRITVORA

15. Ukoliko je zadovoljen minimalni uslov za postojanje osnovane sumnje iz podstava (6)(a), članom 41(6)(b) Zakona predviđena su tri alternativna osnova (ili rizika) koji, ukoliko se utvrdi da postoje, omogućuju panelu da zaključi da je neophodno produžiti pritvor optuženog. Tužilaštvo mora da dokaže da je zadovoljen minimalni uslov za postojanje jasno formulisanih osnova za uverenje da jedan od tih rizika postoji. Panel se rukovodi članom 19.1.30 ZKPK, po kome „jasno [formulisani]“ znači da „strana koja daje informacije ili dokaz mora [...] detaljno [da] navede informacije ili dokaz o kome govori“. Pojam „jasno [formulisan]“ odnosi se direktno na potrebni nivo konkretnosti informacija ili dokaza, što se takođe vidi iz upotrebe pojma „jasno [formulisani]“ u članu 19.1.9 i 19.1.10 ZKPK. Osim toga, tužilaštvo je dužno da svaki put kada se ispituje da li postoje razlozi za produženje pritvora podnese detaljne i konkretne informacije ili dokaze koji ispunjavaju uslove „jasno [formulisanih]“ osnova.

16. Specijalizovano veće Ustavnog suda konstatovalo je da prema članu 41(6)(b)(i)-(iii) Zakona, panel mora da utvrdi da postoje specifični i konkretni osnovi za uverenje da optuženi predstavlja opasnost po javni interes koja se može otkloniti samo produženjem pritvora.³³ Panel Apelacionog suda je podvukao značaj obrazlaganja svakog (pojedinačnog) slučaja i konkretnih osnova koje panel mora da uzme u obzir.³⁴ Ovo je takođe u skladu sa utvrđenom sudskom praksom ESLjP, po kojoj argumenti koji se iznose ne smeju biti opšteg karaktera i apstraktni, već treba da se pozivaju na konkretne činjenice i lične okolnosti zbog kojih je opravdano produženje pritvora.³⁵ Samo valjano obrazloženim odlukama se stranama u postupku može delotvorno

³³ Odluka veća Ustavnog suda od 26. aprila 2017, stavovi 113, 115.

³⁴ Drugostepena odluka o Tačijevom privremenom puštanju na slobodu, stav 22.

³⁵ V. ESLjP, *Hasselbaink v. the Netherlands*, no. 73329/16, [Judgment](#) (u daljem tekstu: *Hasselbaink v. the Netherlands*), 9. februar 2021, stav 72; *Zohlandt v. The Netherlands*, no. 69491/16, [Judgment](#) (u daljem tekstu: *Zohlandt v. the Netherlands*), 9. februar 2021, stav 53; *Maassen v. the Netherlands*, no. 10982/15, [Judgment](#) (u daljem tekstu: *Maassen v. the Netherlands*), 9. februar 2021, stav 65.

pokazati da su njihovi argumenti razmotreni, čime se omogućuje pokretanje žalbenih postupaka i nadzor javnosti nad vršenjem pravosuđa.³⁶

17. Zadatak panela je da izvrši procenu rizika. Shodno tome, preispitivanje pritvora se temelji na mogućnosti nekog budućeg događaja, a ne na njegovoj neminovnosti.³⁷ Merodavni kriterijum pri tome je, s jedne strane, da je manje nego izvesno, ali s druge, da je više nego moguće da će se neka opasnost ostvariti.³⁸ Jednostavnim rečnikom, prilikom ocenjivanja da li je opasnost iz člana 41(6)(b)(i)-(iii) Zakona moguća, a ne neizbežna, nije dovoljna prosta sumnja ali nije obavezna izvesnost.³⁹ Panel, dakle, mora da oceni da li je tužilaštvo iznelo konkretno obrazloženje zasnovano na dokazima koje ide u prilog uverenju da postoji dovoljno realna mogućnost da jedna ili više opasnosti iz člana 41(6)(b)(i)-(iii) Zakona (i dalje) postoji.⁴⁰

1. Opasnost od bekstva

18. U pogledu opasnosti od bekstva iz člana 41(6)(b)(i) Zakona, panel smatra da faktori na kojima tužilaštvo zasniva svoj zahtev, za koje je ranije zaključeno da su dovoljni, ne ukazuju na to da postoji opasnost da će g. Mustafa pobeći. Konkretno, panel ne smatra da okolnost da su optuženom poznate optužbe, kao i potencijalno dugačka kazna zatvora ukoliko sud utvrdi njegovu krivicu, svest o osuđujućim presudama koje su ranije izrečene pripadnicima OVK i njegove veze sa obavешtajnim službama Kosova mogu podstaći g. Mustafu na bekstvo. Što se tiče

³⁶ V. ESLJP, [Hasselbaink v. the Netherlands](#), stav 77; [Zohlandt v. the Netherlands](#), stav 58; [Maassen v. the Netherlands](#), stav 65.

³⁷ KSC-BC-2020-07, IA001/F00005, panel Apelacionog suda, *Odluka po žalbi Hisnija Gucatija o pitanjima u vezi sa hapšenjem i pritvorom*, 9. decembar 2020, javno, stav 67; drugostepena odluka o Tačijevom privremenom puštanju na slobodu, stav 21; treće ispitivanje pritvora, stav 14.

³⁸ V. na primer KSC-BC-2020-06, IA001/F00005, panel Apelacionog suda, *Odluka po žalbi Kadrija Veseljija na odluku o privremenom puštanju na slobodu*, 30. april 2021, javno, stav 17.

³⁹ Treće ispitivanje pritvora, stav 14.

⁴⁰ Drugostepena odluka o Tačijevom privremenom puštanju na slobodu, stav 24. V. takođe ESLJP, *Jarzyński v. Poland*, no. 15479/02, [Judgment](#), 4. januar 2006, stav 46; *Merabishvili v. Georgia*, no. 72508/13, [Judgment](#), 28. novembar 2017, stav 229.

njegovih mogućnosti da putuje u određene zemlje bez vize, panel smatra da to nije dovoljno jak faktor da bi se utvrdilo da postoji opasnost od bekstva. Prilikom ocenjivanja opasnosti od bekstva, panel najpre ukazuje na saradnju g. Mustafe sa tužilaštvom pre nego što je potvrđena optužnica. Panel dalje napominje da g. Mustafa ima stalno mesto boravka na Kosovu i stabilne porodične, ekonomske i društvene veze u svojoj domovini. Prema tome, panel smatra da ne postoji opasnost da će g. Mustafa pobeći i da se taj rizik, čak i da postoji, može otkloniti odgovarajućim uslovima koji bi se postavili optuženom u skladu s članom 41(12) Zakona i pravilom 56(5) Pravilnika.

2. Opasnost od ometanja odvijanja postupka pred Specijalizovanim većima

19. Što se tiče opasnosti od ometanja odvijanja postupka pred Specijalizovanim većima iz člana 41(6)(b)(ii) Zakona, panel smatra da je većina faktora na koje je gore ukazano u vezi sa opasnošću od bekstva, u stvari, relevantna u ovom kontekstu. Konkretno, panel smatra da bi okolnost da je optuženi upoznat sa optužbama, kao i potencijalno dugačka kazna u slučaju da bude proglašen krivim mogli podstaći g. Mustafu, ukoliko bi bio privremeno pušten na slobodu, da utiče na žrtve i svedoke i/ili članove njihovih porodica. S obzirom na veze g. Mustafe sa obaveštajnim službama Kosova i njegovim iskustvom u tom pogledu, taj uticaj bi se mogao vršiti, između ostalog: (i) pritiscima, uključujući nasilje i pretnje, ili pokušajima da se utiče na žrtve i svedoke i/ili članove njihovih porodica; (ii) zastrašivanjem žrtava i svedoka i/ili članova njihovih porodica, direktno ili posredstvom drugih lica, i (iii) dogovaranjem s drugim potencijalnim učiniocima koji se pominju u potvrđenoj optužnici, ili s bilo kojim licem koje ima veze s ovim ili drugim srodnim predmetima. To je naročito relevantno u ovoj fazi postupka, kada će očekivano obelodanjivanje identiteta zaštićenih svedoka tužilaštva olakšati optuženom, iskusnom obaveštajcu koji poseduje potrebna stručna znanja i mrežu saradnika, da potencijalno vrši uticaj na žrtve i svedoke i/ili članove

njihovih porodica, i uopšte da ometa odvijanje postupka. Pored toga, činjenica da je obim predmeta i broj svedoka ograničen može povećati opasnost od potencijalnog uticanja na te žrtve i svedoke i/ili članove njihovih porodica. Panel, dakle, smatra da od trećeg ispitivanja pritvora nisu iskrsele nove informacije niti je došlo do promena koje pobijaju gornje zaključke.

20. U skladu s tim, panel smatra da postoji dovoljno realna mogućnost da bi g. Mustafa mogao ometati odvijanje postupka pred Specijalizovanim većima uticanjem na žrtve i svedoke i/ili članove njihovih porodica.

3. Opasnost od izvršenja novih krivičnih dela

21. Panel podseća da su uslovi iz člana 41(6)(b) Zakona alternativni što znači da ako je jedan od njih ispunjen nije potrebno ispitivati ostale da bi se produžio pritvor.⁴¹

22. Pošto je zaključio da postoji dovoljno realna mogućnost da će g. Mustafa ometati postupak pred Specijalizovanim većima, između ostalog uticanjem na žrtve i svedoke i/ili članove njihovih porodica,⁴² panel smatra da nije potrebno da razmatra opasnost iz člana 41(6)(b)(iii) Zakona.

4. Zaključak

23. S obzirom na izneta razmatranja, panel konstatuje da postoje jasni osnovi za uverenje da i dalje postoji opasnost od ometanja odvijanja postupka pred Specijalizovanim većima predviđena članom 41(6)(b)(ii) Zakona.

⁴¹ Drugostepena odluka o Tačijevom privremenom puštanju na slobodu, stav 78.

⁴² V. gore stavove 19-20.

C. USLOVNO PUŠTANJE NA SLOBODU

24. Panel podseća da se pritvor produžava samo ako ne postoje blaže mere kojima se u dovoljnoj meri mogu ublažiti opasnosti iznete u članu 41(6)(b)(i)-(iii) Zakona.⁴³ U tom smislu, panel ima obavezu da ispita i oceni, *proprio motu*, sve razumne uslove koji se mogu postaviti optuženom a ne samo one koje predlaže odbrana.⁴⁴

25. Što se tiče opasnosti od ometanja odvijanja postupka pred Specijalizovanim većima, s obzirom na faktore rizika navedene gore⁴⁵, panel smatra da ne postoje uslovi kojima bi se mogao adekvatno ograničiti pristup g. Mustafe informacijama i resursima koji bi mu omogućili da eventualno pokuša da ometa odvijanje postupka pred Specijalizovanim većima pritiscima na žrtve i svedoke i/ili članove njihovih porodica. Isto tako, ne postoje uslovi kojima bi se mogli adekvatno ograničiti ili nadzirati privatne komunikacije ili kretanje g. Mustafe, a koji bi se mogli iskoristiti za traženje i dobijanje informacija i resursa za uticanje na žrtve i svedoke i/ili članove njihovih porodica; niti bi takvi uslovi mogli valjano da se sprovedu ili u dovoljnoj meri nadziru. Panel smatra da se samo u okviru nadzora komunikacija koji postoji u pritvorskom objektu Specijalizovanih veća mogu efikasno ograničiti i nadzirati komunikacije i aktivnosti g. Mustafe, a time i ublažiti opasnost od ometanja toka postupka pred Specijalizovanim većima.

26. Panel stoga zaključuje da nikakvi uslovi, uključujući i one koje je prethodno predložila odbrana,⁴⁶ niti ikakva dodatna ograničenja koja bi panel naložio, ne bi u dovoljnoj meri ublažili rizik od ometanja odvijanja postupka pred Specijalizovanim većima. Stoga g. Mustafa mora ostati u pritvoru.

⁴³ Odluka veća Ustavnog suda od 22. maja 2020, stav 70.

⁴⁴ KSC-BC-2020-06, IA003/F00005/RED, panel Apelacionog suda, *Javna redigovana verzija odluke o žalbi Redžepa Seljimija na odluku o privremenom puštanju na slobodu*, 30. april 2021, javno, stav 86.

⁴⁵ V. gore stavove 19-20.

⁴⁶ Izjašnjenje odbrane, stav 28.

D. OPRAVDANOST PRITVORA

27. Panel napominje da se g. Mustafa nalazi u pritvoru osam meseci otkad je 24. septembra 2020. uhapšen i doveden u pritvorski objekat Specijalizovanih veća u Hagu, Holandija. Panel ima u vidu da je g. Mustafa optužen za teške ratne zločine iz člana 14 Zakona, uključujući ubistvo i mučenje, za koje se tereti po više vidova krivične odgovornosti prema članu 16 Zakona. Panel je utvrdio da nije bilo zastoja u postupku protiv optuženog pred Specijalizovanim većima koji bi mogli navesti na zaključak da je trajanje pritvora postalo neopravdano. Panel takođe napominje da je predmet već u fazi suđenja, da će početkom juna biti održano nekoliko pripremnih zasedanja uoči suđenja, da su od strana u postupku i zastupnika žrtava zatražena mišljenja kako bi suđenje što pre počelo, kao i da strane u postupku nameravaju da izvedu ograničen broj svedoka.

28. Prema tome, panel zaključuje, u skladu sa odredbama iz pravila 56(2) Pravilnika, da pritvor g. Mustafe ne traje neopravdano dugo.

V. DISPOZITIV

29. Iz navedenih razloga, panel:

- a. **NALAŽE** produženje pritvora g. Mustafe;
- b. **NALAŽE** da tužilaštvo i zastupnik žrtava, ukoliko to želi, podnesu izjašnjenja o sledećem preispitivanju mere pritvora do **ponedeljka, 5. jula 2021,** i
- c. **NALAŽE** odbrani da, ukoliko to želi, podnese izjašnjenje o sledećem preispitivanju mere pritvora do **ponedeljka, 12. jula 2021.**

/potpis na originalu/

Sudija Mapi Veldt-Folja
Predsedavajući sudija

/potpis na originalu/

Sudija Žilber Biti

/potpis na originalu/

Sudija Roland Dekers

U utorak, 25. maja 2021.

U Hagu, Holandija